

Rek. 20/2016/tillväxt D 2017

Tidigare nummer A 1665/näring
Behandlas i Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betänkande över **Nationell hantering av validering av yrkeskvalifikationer**

Förslag

Att Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek 20/2016/tillväxt vad angår Nationell hantering av validering av yrkeskvalifikationer för rådets del är *slutbehandlad*.

Bakgrund

Rekommendationen har följande formulering:

Nordiska rådet rekommenderar De nordiska regeringarna

att se över sina krav på och hantering av ansökningar om validering av examina/yrkeskvalifikationer i relation till övriga nordiska länder och den nyinflyttade arbetskraften, i syfte att underlätta och påskynda handläggningen av sådana ansökningar

Meddelande från de nordiska regeringarna

Det er nasjonale myndigheter i de ulike landene som bestemmer hvilke yrker som skal være regulert. Det er stor variasjon mellom de nordiske landene for hvilke yrker som er regulert.

EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv (direktiv 2005/36/EF ved direktiv 2013/55/EU) har som intensjon å gjøre godkjenningsprosessen enklere, ved blant annet felles saksbehandlingsregler, økt krav til administrativt samarbeid mellom europeiske land, krav om varslinger ved lovbrudd og dokumentforfalskning, og krav om en felles elektronisk portal for søknader om godkjenning av yrker. I direktiv 2013/55/EU ble det også innført en ordning med et Europeisk profesjonskort (EPC) for enkelte yrker. Hensikten med et profesjonskort er å forenkle godkjenningsprosessen og å gjøre den raskere.

I forbindelse med det norske formannskapet har Norge initiert en kartlegging av godkjenningsordninger for utenlandske utdanninger og yrkeskvalifikasjoner i Norden. Oppdraget er satt ut til Rambøll Management Consulting, og det forventes at rapporten er ferdig i andre kvartal 2017. Den vil bli fulgt opp under det norske formannskapet.

Rekommendasjonen anses delvis oppfylt.

Bakgrunnsinformasjon

Arbeid i EU/EØS:

I EU pågår det forskjellig arbeid med å se på hvordan de ulike medlemslandene har regulert yrker, og om det er mulig å utarbeide felles retningslinjer for hvordan et yrke skal være regulert. Samtidig har man fra EU-kommisjonens side uttalt at hensikten ikke er å kreve deregulering, fordi det er landenes prerogativer å bestemme hvilket yrke som skal reguleres. Norge og Island er med i dette arbeidet som følge av EØS-avtalen.

Europakommisjonen har i de senere årene hatt økt fokus på regulerte yrker og at antallet regulerte yrker i Europa synes noe høyt. De uttaler at en høy regulering virker hindrende for mobiliteten og den økonomiske utviklingen i EU. Flere rapporter understøtter dette argumentet.

I forbindelse med implementering av direktivet startet Europakommisjonen et arbeid med en felles evaluering av regulerte yrker innenfor EU/EØS. Selv om direktiv 2013/55/EU ennå ikke er en del av EØS-avtalen, deltok Island og Norge også i dette arbeidet. De ulike landene har utarbeidet rapporter i forbindelse med evalueringen som ble publisert på Europakommisjonens nettsider. De ulike rapportene finnes tilgjengelig på følgende lenke: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/20581>. Høsten 2016 var det en høring på disse rapportene. Vi er ikke kjent med resultatet av høringen.

I forbindelse med Europakommisjonens strategi for det indre marked foreslo Europakommisjonen 22 forskjellige forslag til tiltak for å bidra til økt vekst, sysselsetting og investeringer i Europa. I strategien viste Europakommisjonen til den pågående evalueringen av regulerte yrker i medlemslandene. Videre at de ville foreslå detaljerte regler for landene i forbindelse med vurdering av eksisterende regulerte yrker og nye regulerte yrker. Om dette får tilslutning, vil landene måtte bevise at den eneste måten å ivareta allmenne hensyn på er ved å begrense adgangen til yrket/yrkesaktiviteten.

I direktiv 2013/55/EU ble det innført en ordning med et Europeisk profesjonskort (EPC). Hensikten med et profesjonskort er å forenkle godkjenningsprosessen og å gjøre den raskere. Europakommisjonen vedtok en delegert rettsakt 2015/983 om EPC og varslingsmekanismer, hvor det står at følgende yrker omfattes av profesjonskort: sykepleier, farmasøyt, fysioterapeut, fjellguide og eiendomsmegler.

Europakommisjonen har uttalt at det er mulig at ordningen utvides til andre yrker på et senere tidspunkt. EPC erstatter ikke de tradisjonelle godkjenningsprosedyrer i landene, men skal være et alternativ som yrkesutøver kan benytte i forbindelse med søknad om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner og for midlertidig tjenesteyting for de aktuelle yrkene. Norge og Island er foreløpig ikke en del av EPC, da direktiv 2013/55/EU og kommisjonsforordning 2015/983 ennå ikke er en del av EØS-avtalen.

Arbeid i Norden:

Som nevnt ovenfor har det norske formannskapet initiert en kartlegging av godkjenningsordninger for utenlandsk utdanning og yrkeskvalifikasjoner i Norden.

Hensikten er å bidra til et bedre samarbeid og nedbygging av grensehindre mellom de nordiske landene. Et annet mål er å kartlegge muligheter for å ta kompletterende utdanning, i de tilfellene en søker mangler noe for å få godkjent sine kvalifikasjoner.

Godkjenningsordninger for utenlandske utdanninger og yrkeskvalifikasjoner har stor betydning for personer som ønsker å studere eller arbeide i et annet land og for mobilitet i arbeidsmarkedet. Det vil gi gjensidig nytte blant de nordiske landene dersom vi kan få bedre oversikt over hvilke ordninger som benyttes, hvordan ordningene i et land påvirker ordninger i nabolandet, og eventuelt hvordan brukerne oppfatter at systemet fungerer i ulike land. Ved å benytte denne kunnskapen strategisk, kan det også gi rom for bedre og mer effektiv ressursbruk.

Det har vært flere møter arrangert av Nordisk ministerråd med de nordiske koordinatorene for yrkeskvalifikasjonsdirektivet, der det har vært diskutert erfaringer med og forståelsen av innhold og føringer i yrkeskvalifikasjonsdirektivet og endringsdirektivet.

Utskottets synpunkter

Helt i linje med Nordiska rådets rekommendation, håller Nordiska ministerrådet redan på med att kartlägga godkännandeprocedurerna och reglerna i länderna, vad gäller utländska utbildningar (såväl från EU som utanför) och yrkeskvalifikationer. Som en del av kartläggningen kommer man också att dokumentera ländernas möjligheter för att komplettera befintliga utbildningar. Kartläggningen förväntas vara färdig under andra kvartalet 2017.

Eftersom arbetet med kartläggningen redan är igångsatt, och Nordiska ministerrådet har ett uttalat egenintresse i att genomföra kartläggningen, så föreslår utskottet för Tillväxt och Utveckling i Norden att Nordiska rådet redan nu kan besluta att anse rekommendationen som slutbehandlad för egen del.

Stockholm, den 3 april 2017

Erland Wiborg (FrP)
Håkan Svenneling (V)
Juhana Vartiainen (saml)
Katri Kulmuni (cent)
Kjell-Idar Juvik (A)
Lars Tysklind (L)
Lena Asplund (M)
Magni Arge (T)

Mikael Staffas (Lib)
Mikkel Dencker (DF)
Pål Jonsson (M)
Per Olaf Lundteigen (Sp)
Pyy Niemi (S)
Ruth Mari Grung (A)
Torgeir Knag Fylkesnes (SV)